

Sygn. akt: I C 662/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Kukła
Protokolant:	Sek. Sądowy Anna Guzik

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2017 r.

sprawy z powództwa W. R.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę kwoty 60.000 zł

I. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda W. R. kwotę 35 000 zł (trzydzieści pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie płatnymi od dnia 03 października 2015 do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda W. R. kwotę 2380, 02 zł (dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt złotych 02/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

IV. nakazuje kasie Sądu Rejonowemu w Krośnie zwrócić pozwanemu (...) SA w W. kwotę 148,33 zł (sto czterdzieści osiem złotych 33/100) tytułem nadpłaconej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego psychologa.

Sygn. akt: I C 662/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 września 2017 r.

Powód W. R. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) Zakładu (...) w W. kwotę 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć ojca wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 3 października 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 16 czerwca 2015 r. w miejscowości Ł. W. M. kierując pojazdem ciężarowym marki I. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności podczas zbliżania się do skrzyżowania i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu motocyklowi marki (...) o nr rej. (...) wskutek czego doprowadził do zderzenia z motocyklistą. Kierujący motocyklem- ojciec powoda, M. R. poniósł śmierć na miejscu. Sprawcą zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Pozwany przyznał na rzecz powoda kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. Zdaniem powoda przyznane zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł nie rekompensuje doznanej krzywdy w całości i jest zaniżone, zaś odmowa przyznania zadośćuczynienia jest krzywdząca. Powód wskazał, iż strata

ojca była dla niego olbrzymią tragedią i niepowetowaną stratą, z jaką nie pogodzi się do końca życia. Między powodem a zmarłym istniała silna więź rodzinna i emocjonalna.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 64-67) pozwany domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany w sprzeciwie zarzucił, iż wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 15.000 zł. Zdaniem pozwanego kwota ta jest w obecnych realiach sprawy właściwa i należyte rekompensuje doznaną przez powoda krzywdę. Pozwany przyznał, że śmierć ojca była dla powoda zdarzeniem tragicznym, które odbiło się na jego stanie emocjonalnym. Wskazał jednak na szereg okoliczności takich jak wiek zmarłego- 86 lat, konieczność liczenia się ze śmiercią osoby w tak podeszłym wieku i w związku z tym mniejszą dolegliwość emocjonalną śmierci osoby bliskiej niż w przypadku osoby młodszej, wiek powoda-51 lat, jego ustabilizowaną sytuację rodzinną i mieszkaniową. Pozwany wskazał na nadmiernie wygórowane żądanie powoda i wyraził możliwość ugodowego zakończenia sporu poprzez dopłatę stosownej kwoty, tak aby ostateczna wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia mieściła się w przedziale kwotowym 10.000,00-30.000,00 zł. Pozwany także wyraził pogląd, iż zasądzenie odsetek zgodnie z żądaniem pozwu prowadziłyby do bezpodstawnego przysporzenia w majątku powoda kosztem pozwanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 czerwca 2015 r. w miejscowości Ł. kierujący samochodem marki I. (...) W. M., któremu ochronę ubezpieczeniową w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych udzieliła strona pozwana, nie zachowując należytej ostrożności podczas zbliżania się do skrzyżowania oraz nie ustępując pierwszeństwa przejazdu motocykliście doprowadził do zderzenia, czego skutkiem była śmierć motocyklisty- M. R., ojca powoda. Powód w dniu 28 sierpnia 2015 zgłosił roszczenie odszkodowawcze pozwanemu domagając się kwoty 70 000 zł. Pozwany w procesie likwidacji szkody przyznał na rzecz powoda kwotę 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia po stracie bliskiej osoby.

Powód bardzo przeżył śmierć swojego ojca. Ojciec był dla powoda autorytetem, powiernikiem, przyjacielem, pomagał powodowi i jego rodzinie finansowo. Był ostoją rodziny. Zawsze służył radą, wsparciem w wychowywaniu dzieci, pracach domowych, ogrodowych. Jego obecność w życiu powoda i jego rodziny była bardzo widoczna na co dzień. Od czasu braku ojca powód stał się nerwowy, bierze okresowo leki uspokajające. Powód nadal myśli o zdarzeniu z 16 czerwca 2015 r., widzi obraz swego ojca leżącego na środku krzyżówki w kałuży krwi; tkwi to w nim do dnia dzisiejszego. Powód nie może się pogodzić z tym, że ojciec nie żyje, i że okoliczności jego śmierci były tak tragiczne, a śmierć ojca nagła.

Powód razem z ojcem mieszkali w jeden domu przez całe życie powoda, razem prowadzili małe gospodarstwo rolne, ponieważ ojciec powoda był już na emeryturze, a powód od bardzo dawna jest na rencie ze względu na bardzo poważną wadę wzroku. Powód ma wadę wzroku wynoszącą - 18 dioptrii, a operacyjnie w jednym oku stawiono mu sztuczną źrenicę; powód bardzo słabo widzi i ojciec zawsze pomagał mu w pracach i czynnościach precyzyjnych, wymagających dobrego wzroku. Ponadto ojciec powoda dawał kieszonkowe swojej wnuczce (córce powoda) oraz dokładał się do kosztów wyżywienia i wszelkich opłat ze względu na fakt wspólnego zamieszkiwania w jednym domu z rodziną powoda. W związku z powyższym powodowi – który pobiera rentę w wysokości 850 zł miesięcznie oraz ponosi co miesiąc koszty leczenia okulistycznego i koszt zakupu szkieł kontaktowych w kwocie 50 zł – żyło się mu łatwiej pod względem finansowym, niż obecnie, kiedy jego ojciec nie żyje. Powód po śmierci ojca stał się bardziej nerwowy, w szczególności kiedy musi sam wykonać pracę, do której niezbędny jest dobry wzrok, a ojciec już mu nie pomoże.

Nagła i niespodziewana śmierć ojca była dla powoda doświadczeniem szczególnie przykrym, silnie stresogennym, obciążającym psychicznie i emocjonalnie. Powód stracił osobę mu bliską, pozytywnie wpisaną w zakres jego życiowych doświadczeń. Uczuciowemu przywiązaniu do ojca sprzyjał u również fakt wspólnego zamieszkiwania, codziennych kontaktów i aktywnego, wzajemnego udziału w swym życiu. Doświadczona strata osoby bliskiej skutkowałą procesem żałoby, któremu towarzyszyło uczucie smutku, przygnębienia, żalu, pustki, niesprawiedliwości i krzywdy.

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, sąd uznał za wiarygodne w pełni zeznania powoda. Dotyczyły one związku powoda z jego ojcem od dzieciństwa oraz krzywdy, bólu i cierpienia, jakich doznał po śmierci ojca w tak

tragicznych i nieoczekiwanych okolicznościach. Jego opis relacji łączącej go z ojcem oraz z zeznaniami świadków dały podstawę do twierdzenia, że nie są one wyolbrzymione, ale w pełni obiektywne. Sąd przeprowadził także dowód z dokumentów w postaci akt szkodowych, autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez strony.

/dowód: zeznania powoda (k. 143-144), zeznania świadka A. R. (k. 102-103), zeznania świadka R. P. (k. 103), zeznania świadka P. Ś. (k. 103-104), zeznania świadka B. R. (k. 104), opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki motoryzacyjnej A. G. z dnia 24 sierpnia 2015 r. i 31 czerwca 2015 r. (k. 26-45), opinia biegłego psychologa M. N. 14 grudnia 2016 (k.115-117), akta szkody z dnia 16 czerwca 2015 r.

Wszystkie dowody sąd uznał za wiarygodne, bowiem są wewnętrznie spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Opinia biegłej jest dodatkowo fachowa i rzetelna oraz nie była kwestionowana przez strony, w imieniu których działali profesjonalni pełnomocnicy.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Natomiast stosownie do przepisu art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Artykuł 446 § 4 k.c. określa kwestię możliwości przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Należy podkreślić, iż celem instytucji zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej, która wyraża się w doznanej krzywdzie zarówno w postaci cierpienia fizycznego, jak i psychicznego. Negatywne przeżycia są jeszcze silniejsze, gdy mamy do czynienia z utratą osoby najbliższej, np. członka rodziny, partnera.

Naprawienie szkody następuje poprzez przyznanie przez sąd odpowiedniej rekompensaty pieniężnej, uwzględniającej całokształt okoliczności dotyczących oznaczonej osoby.

Przedmiotem ochrony wyrażonym w art. 446 k.c. są więzi rodzinne zerwane w wyniku czynu niedozwolonego, będące podstawą jej funkcjonowania. Więzy emocjonalna, która istnieje pomiędzy członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 oraz art. 24 k.c.

Zadośćuczynienie przewidziane w przepisie art. 446 § 4 k.c. nie jest zależne od pogorszenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej i poniesionych przez nią szkód majątkowych. Celem tego zadośćuczynienia jest kompensacja krzywdy (złagodzenie cierpień psychicznych) doznanej na skutek śmierci najbliższej osoby. Należy wskazać, iż w przypadku zdarzeń nagłych, niespodziewanych, np. w postaci śmiertelnego wypadku komunikacyjnego, jak w przedmiotowej sprawie, ból po stracie osoby bliskiej jest dużo większy. Spowodowane jest to niemożnością przygotowania się na odejście bliskiej osoby, pożegnania się z nią oraz często występujący szok, czy też niedowierzanie u osób najbliższych.

Przywołany przepis art. 446 § 4 k.c. nie wymienia kryteriów, którymi powinien kierować się sąd ustalając wysokość takiego zadośćuczynienia. Ustawodawca wskazał tylko, że ma to być „odpowiednia” suma (kwota). Kryteria te zostały wypracowane w orzecznictwie oraz w piśmiennictwie. Do kryteriów tych zalicza się: charakter więzów rodzinnych i stopień pokrewieństwa między zmarłym a osobą występującą z roszczeniem, rolę jaką w rodzinie pełniła osoba zmarła, osobisty żal, ból, poczucie osamotnienia i pustki po śmierci osoby najbliższej, dramatyzm doznań osoby bliskiej zmarłemu, która występuje z roszczeniem, wiek zmarłego oraz wiek osoby bliskiej i jej sytuacja życiowa, stopień, w

jakim pokrzywdzony (osoba występująca z roszczeniem) będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, skorzystanie z fachowej pomocy w czasie radzenia sobie w trudnej sytuacji i proces leczenia doznanej traumy, brak wsparcia i opieki członka rodziny, stany depresyjne i zaburzenia adaptacyjne, aktualna sytuacja rodzinna pokrzywdzonego, który dochodzi roszczenia.

Wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać aktualne warunki i stopę życiową społeczeństwa, wśród którego mieszka poszkodowany. Bez znaczenia jest natomiast status społeczny i materialny poszkodowanego (zob.: wyr. SN z 14.02.2008 r., II CSK 536/07, OSP 2010/5/47; wyr. SN z 3. (...), III CSK 279/10, Legalis nr 442095).

Zważywszy na rozmiar krzywdy doznanej przez powoda W. R. w wyniku zachowania osoby ubezpieczonej u strony pozwanej sąd uznał, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia przysługującego powodowi będzie kwota 50.000 zł.

Przeprowadzone w sprawie dowody, w tym zeznania świadków, dają podstawę do stwierdzenia, że w dacie śmierci ojciec powoda pomimo posiadania przez powoda własnej rodziny był osobą bardzo ważną, od dziecka stanowiącą oparcie. Wiek powoda- 51 lat nie jest przesłanką świadcząca o tym, iż fakt śmierci ojca nie ma znamion traumy, a co dopiero w tak tragicznych okolicznościach jak w niniejszej sprawie. Powoda łączyła z ojcem szczególna więź, mieszkali razem, tworzyli z rodziną powoda wspólne gospodarstwo domowe, w którym ojciec stanowił wielką pomoc. Był wsparciem, pomagał finansowo oraz – ze względu na dużą wadę wzroku powoda – w różnych pracach domowych. Mimo swojego wieku był aktywny, wspomagał syna w różnych pracach, doradzał mu, jego codzienna obecność w życiu powoda stanowiła coś naturalnego, bez czego powód teraz przeżywa ból i smutek. Ojciec powoda ponadto zmarł śmiercią tragiczną, nagle, przypadkowo, powód nie mógł się pożegnać i przygotować na rozstanie z ojcem. Nie ma znaczenia fakt, że w chwili śmierci zmarły miał już 86 lat i rodzina mogła z racji wieku przewidywać nieodległy zgon ojca powoda. Czym innym jest bowiem śmierć z przyczyn naturalnych, a czym innym jest śmierć nagła, której powód się nie spodziewał i która wywarła na nim piętno, które utrzymuje się do dnia dzisiejszego. Powód nadal odczuwa skutki zdarzenia, stał się osobą bardziej nerwową. Jego życie dalekie jest od komfortu, także wskutek wady wzroku, na którą cierpi od dziecka.

Sąd ustalając zadośćuczynienie na kwotę 50.000 zł miał na względzie wszelkie okoliczności sprawy. Zasądzając kwotę 35.000 zł na rzecz powoda, sąd wziął pod uwagę również opinię biegłego psychologa, w której wnioskach stwierdzono u powoda brak symptomów depresyjnych czy odbiegającym od normy zachowaniu po tego typu doświadczeniach w porównywalnych stanach. Powód nie przejawia stanu załamania nerwowego, jego zdrowie psychiczne nie załamało się wskutek zdarzenia jakiego doświadczył.

Sąd w pozostałym zakresie oddalił powództwo, w związku z tym, że w postępowaniu likwidacyjnym powód otrzymał już kwotę 15.000 zł Sąd zasądził na jego rzecz kwotę jak w wyroku, bowiem uznał, że kwota 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia stanowi kwotę zbyt wygórowaną w okolicznościach niniejszej sprawy.

W ocenie sądu zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c., ma charakter całościowy, jednorazowy i nie jest dopuszczalne jego dzielenie i dochodzenie częściami (zob. wyr. SA w Łodzi z 8.08.2014 r., I ACa 216/14 LEX nr 1506247). Ustalając wysokość zasądzanego świadczenia sąd wziął pod uwagę wszystkie ujawnione okoliczności (zob. R.K.: Zadośćuczynienie za krzywdę wynikłą wskutek śmierci najbliższego członka rodziny, Mon. Prawn. 2012/2, str. 79) oraz elementy krzywdy, które- w oparciu o znane już okoliczności- mogą ujawnić się w przyszłości (Zob. A. Daszewski: Miarkowanie zadośćuczynienia dla najbliższych członków rodziny z art. 446 § 4 k.c., Mon. Ubezpieczeniowy 2011/45; wyr. SA w Łodzi z 6.07.2015 r., I ACa 67/15, OSA 2015/11/80-91).

Zasądzona kwota zadośćuczynienia jest właściwa i nie ma zdaniem sądu orzekającego znamion kwoty rażąco wygórowanej ani też rażąco niskiej.

Odsetki ustawowe zostały zasądzone na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 3 października 2015 r., czyli zgodnie z żądaniem pozwu. Zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia ma charakter zobowiązania bezterminowego, toteż przekształcenie go w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela skierowanego wobec dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c., wyrok SN z dnia 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, LEX nr 274209).

Szkoda została zgłoszona stronie powodowej 28 sierpnia 2015 r. (taka data widnieje w aktach szkodowych na kopercie, która wpłynęła w dniu 28 sierpnia 2015 do pozwanego), a zakład ubezpieczeń ma obowiązek spełnić świadczenie w terminie 30 dni od zgłoszenia szkody (art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Odsetki więc dla kwoty zadośćuczynienia liczone są od dnia dalszego niż trzydziesty dzień po dniu zgłoszenia roszczenia pozwanemu.

Mając powyższe na względzie sąd orzekł jak w punktach I –II wyroku na podstawie wyżej wskazanych przepisów.

O kosztach jak w punkcie III wyroku sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 kpc, rozdzielając stosunkowo koszty postępowania.

Strona powodowa poniosła następujące koszty procesu:

- 4800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
- 34 zł tytułem opłat od pełnomocnictwa,
- 3000 zł tytułem opłaty od pozwu, co daje łączną kwotę 7834 zł.

Strona pozwana poniosła następujące koszty procesu:

- 4800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
- 351,67 zł tytułem wydatków na poczet wynagrodzenia biegłej psycholog.

Powód dochodził kwoty 60 000 zł, a zasądzono na jego rzecz kwotę 35 000 zł; zatem wygrał sprawę w 58%, a przegrał w 42 %.

58% kosztów poniesionych przez powoda daje kwotę 4543,72 zł, a 42% kosztów poniesionych przez pozwanego daje kwotę 2163,70 zł. Po odjęciu wyżej opisanych kwot ((...),72 – (...),70) otrzymamy różnicę wynoszącą 2380,02 zł, która to kwota została zasądzona pod pozwanego na rzecz powoda w punkcie III tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd orzekł jak w punkcie IV wyroku na podstawie przepisu art. 84 ustawy z 28 lipca 2005 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Strona pozwana wpłaciła zaliczkę na biegłego do spraw psychologii w kwocie 500 zł, biegłemu przyznano kwotę 351,67 zł, zatem różnica podlega zwrotowi.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

-(...)

-(...)

2. (...)